

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 18 września 2006 r.
(OR. en)**

**Dokument międzyinstytucjonalny:
2004/0117 (COD)**

**9577/1/06
REV 1**

**AUDIO 19
CODEC 506**

AKTY PRAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy:

Wspólne stanowisko przyjęte przez Radę w dniu 18 września 2006 r. w celu przyjęcia zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi w odniesieniu do konkurencyjności europejskiego przemysłu audiowizualnego oraz internetowych usług informacyjnych

---

**ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY**

z dnia

**w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej
oraz prawa do odpowiedzi w odniesieniu do konkurencyjności
europejskiego przemysłu audiowizualnego oraz internetowych usług informacyjnych**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 157,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu²,

---

¹ Dz.U. C 221 z 8.9.2005, str. 87.

² Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 7 września 2005 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia ... (Dz.U. ...) (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (Dz.U. ...) (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej¹ („karta”) w art. 1 stwierdza, że godność ludzka jest nienaruszalna dlatego też musi być szanowana i chroniona. Art. 24 karty stwierdza, że dzieci mają prawo do takiej ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra i że we wszystkich działaniach w stosunku do dzieci, podejmowanych przez organy publiczne lub instytucje prywatne, podstawowe znaczenie musi mieć najlepiej pojęty interes dziecka.
- (2) Unia Europejska powinna skierować swoje działania polityczne na zapobieganie jakiegokolwiek formie naruszenia zasady poszanowania godności ludzkiej.
- (3) Konieczne jest przyjęcie na szczeblu Unii przepisów dotyczących fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich w odniesieniu do treści wszystkich usług audiowizualnych i informacyjnych oraz ochrony małoletnich przed dostępem do nieodpowiednich programów lub usług przeznaczonych dla dorosłych.
- (4) Z uwagi na ciągły rozwój nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych Wspólnota powinna w trybie pilnym zapewnić pełną i odpowiednią ochronę interesów obywateli w tej dziedzinie, która z jednej strony zagwarantuje swobodę dostarczania i świadczenia usług informacyjnych, a z drugiej zapewni, by przekazywane treści były zgodne z prawem, respektowały zasadę poszanowania godności ludzkiej oraz nie szkodziły ogólnemu rozwojowi małoletnich.

---

¹ Dz.U. C 364 z 18.12.2000, str. 1.

- (5) Wspólnota wypowiadała się już na temat usług audiowizualnych i informacyjnych w celu stworzenia warunków koniecznych do zapewnienia swobody transmisji telewizyjnej i innych usług informacyjnych, w zgodzie z zasadami wolnej konkurencji i wolności wypowiedzi i informacji, ale powinna działać w tym obszarze z większą determinacją celem przyjęcia środków służących ochronie konsumentów przed podżeganiem do dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną i zwalczania dyskryminacji tego rodzaju. Działania takie powinny podkreślać równowagę pomiędzy ochroną praw jednostki z jednej strony, a wolnością wypowiedzi z drugiej strony, zwłaszcza w odniesieniu do odpowiedzialności państw członkowskich za zdefiniowanie pojęcia podżegania do nienawiści lub dyskryminacji zgodnie ze swoimi krajowymi przepisami i wartościami moralnymi.
- (6) Zalecenie Rady 98/560/WE z dnia 24 września 1998 r. w sprawie rozwoju konkurencyjności europejskiego przemysłu usług audiowizualnych i informacyjnych poprzez wspieranie ram krajowych mających na celu osiągnięcie porównywalnego i efektywnego poziomu ochrony małoletnich i godności ludzkiej¹ jest pierwszym instrumentem prawnym na szczeblu Wspólnoty dotyczącym zagadnień ochrony małoletnich i godności ludzkiej, który w motywie (5) odnosi się do usług audiowizualnych i informacyjnych udostępnianych publicznie, niezależnie od zastosowanego środka przekazu. Art. 22 dyrektywy Rady 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej² („dyrektywa w sprawie telewizji bez granic”) porusza w sposób szczegółowy kwestię ochrony małoletnich i godności ludzkiej w telewizyjnej działalności transmisyjnej.

---

¹ Dz.U. L 270 z 7.10.1998, str. 48.

² Dz.U. L 298 z 17.10.1989, str. 23. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 97/36/WE (Dz.U. L 202 z 30.7.1997, str. 60).

- (7) Sugeruje się, że Rada i Komisja powinny przywiązywać szczególną uwagę do wdrażania niniejszego zalecenia przy zmianach, negocjacjach lub zawieraniu nowych umów partnerskich lub nowych programów współpracy z państwami trzecimi, pamiętając o globalnym charakterze producentów, dystrybutorów lub dostawców treści audiowizualnych oraz dostępu do Internetu.
- (8) Na mocy decyzji nr 276/1999/WE¹ Parlament Europejski i Rada przyjęły wieloletni plan działania Wspólnoty w zakresie promowania bezpieczniejszego korzystania z Internetu poprzez zwalczanie niezgodnych z prawem i szkodliwych treści w światowych sieciach komputerowych (zwany dalej „planem działania na rzecz bezpieczeństwa w Internecie”).
- (9) Decyzja nr 1151/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady² wydłużyła okres obowiązywania planu działania na rzecz bezpieczeństwa w Internecie na dwa lata i zmieniła jego zakres włączając do niego środki mające na celu propagowanie wymiany informacji i koordynacji z właściwymi podmiotami na szczeblu krajowym, jak również szczególne przepisy dotyczące krajów przystępujących.
- (10) Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego³ wyjaśnia niektóre pojęcia prawne i harmonizuje niektóre aspekty w celu umożliwienia sektorowi usług społeczeństwa informacyjnego korzystanie w pełni z zasad rynku wewnętrznego. Szereg przepisów dyrektywy 2000/31/WE odnosi się również do ochrony małoletnich i godności ludzkiej, szczególnie art. 16. ust. 1 lit. e), zgodnie z którym państwa członkowskie i Komisja mają zachęcać do opracowania kodeksów postępowania dotyczących ochrony małoletnich oraz godności ludzkiej.

---

¹ Dz.U. L 33 z 6.2.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione decyzją nr 787/2004/WE (Dz.U. L 138 z 30.4.2004, str. 12).

² Dz. U. L 162 z 1.7.2003, str.1.

³ Dz. U. L 178 z 17.7.2000, str.1.

- (11) Zmieniające się z uwagi na nowe technologie oraz innowacyjność w mediach środowisko środków masowego przekazu sprawia, iż należy uczyć dzieci, a także rodziców, nauczycieli i wychowawców efektywnego wykorzystywania usług audiowizualnych oraz internetowych usług informacyjnych.
- (12) W ujęciu ogólnym samoregulacja przemysłu audiowizualnego okazuje się skutecznym środkiem dodatkowym, lecz nie jest wystarczająca, aby chronić małoletnich przed szkodliwymi treściami. Rozwój europejskiego obszaru działalności audiowizualnej, opartego na wolności wypowiedzi i poszanowaniu praw obywateli powinien opierać się na ciągłym dialogu między prawodawcami krajowymi i europejskimi, organami regulacyjnymi, przemysłem, stowarzyszeniami, obywatelami i podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie.
- (13) W trakcie konsultacji publicznych dotyczących dyrektywy 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 czerwca 1997 r. zmieniającej dyrektywę 89/552/EWG¹, zaproponowano włączenie potrzeby przyjęcia środków dotyczących alfabetyzacji medialnej do zagadnień objętych zaleceniem 98/560/WE.
- (14) Komisja zachęca do współpracy oraz wymiany doświadczeń i wzorców postępowania działające obecnie organy samoregulujące i współregulujące, które zajmują się oceną i klasyfikacją treści audiowizualnych, niezależnie od sposobów w jaki są przekazywane, z myślą o umożliwieniu wszystkim użytkownikom, a zwłaszcza rodzicom, nauczycielom i wychowawcom, zgłaszania informacji o nielegalnych treściach i oceniania treści usług audiowizualnych i internetowych usług informacyjnych, jak również treści zgodnych z prawem, które mogłyby wpływać szkodliwie na fizyczny, umysłowy lub moralny rozwój małoletnich.

---

¹ Dz.U. L 202 z 30.7. 7. 1997, str. 60.

- (15) Zgodnie z propozycjami przedstawionymi podczas konsultacji publicznych dotyczących dyrektywy 97/36/WE właściwe jest, aby prawo do odpowiedzi lub równoważne środki prawne miały zastosowanie do mediów internetowych oraz aby została uwzględniona specyfika danego środka przekazu i usługi.
- (16) W uchwale Rady z dnia 5 października 1995 r. o wizerunku kobiet i mężczyzn w reklamie i mediach¹ wezwano państwa członkowskie i Komisję do podjęcia odpowiednich działań celem propagowania zróżnicowanego i realistycznego obrazu umiejętności oraz możliwości kobiet i mężczyzn w społeczeństwie.
- (17) Przedstawiając swój wniosek dotyczący dyrektywy Rady wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do i dostarczania towarów i usług, Komisja uznała, że wizerunek płci obecny w mediach i reklamie budzi istotne wątpliwości dotyczące ochrony godności mężczyzn i kobiet; stwierdziła jednak, że w świetle innych praw podstawowych, w tym wolności i pluralizmu mediów, nie byłoby właściwym zajmowanie się tymi kwestiami we wspomnianym wniosku, należy natomiast przygotować zestawienie tych kwestii.
- (18) Przemysł usług audiowizualnych i internetowych usług informacyjnych powinien być zachęcany na poziomie państw członkowskich do unikania i zwalczania wszelkiego rodzaju dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w tych mediach oraz wszelkich formach reklamy, w tym nowych technikach reklamy, nie naruszając wolności wypowiedzi lub prasy.

---

¹ Dz.U. C 296 z 10.11.1995, str. 15.

- (19) Niniejsze zalecenie obejmuje zmiany wynikające z postępu technicznego oraz uzupełnia zalecenie 98/560/WE. Jego zakres stosowania, z uwagi na postęp techniczny, obejmuje usługi audiowizualne i internetowe usługi informacyjne udostępniane publicznie za pomocą elektronicznych sieci stacjonarnych lub bezprzewodowych.
- (20) Postanowienia niniejszego zalecenia nie uniemożliwiają państwom członkowskim stosowania swoich przepisów konstytucyjnych ani innych przepisów prawnych lub praktyki prawnej w odniesieniu do wolności wypowiedzi,

NINIEJSZYM ZALECAJĄ:

- I. Aby państwa członkowskie w trosce o promowanie rozwoju przemysłu usług audiowizualnych i internetowych usług informacyjnych podjęły niezbędne działania w celu zapewnienia ochrony małoletnich i godności ludzkiej w odniesieniu do wszystkich usług audiowizualnych i internetowych usług informacyjnych poprzez:
- 1) rozważenie wprowadzenia do prawa krajowego lub praktyki środków odnoszących się do prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków w odniesieniu do mediów internetowych, z należyтым uwzględnieniem przepisów prawa krajowego i przepisów konstytucyjnych oraz z zastrzeżeniem możliwości dostosowywania sposobu stosowania tych środków do specyfiki mediów każdego rodzaju;

- 2) propagowanie, celem zachęcenia do korzystania z postępu technicznego, oprócz obecnych środków prawnych i innych dotyczących usług radiowo-telewizyjnych oraz w zgodzie z nimi a także w bliskiej współpracy z zainteresowanymi stronami:
- a) działań umożliwiających małoletnim korzystanie z usług audiowizualnych oraz internetowych usług informacyjnych w sposób odpowiedzialny, w szczególności poprzez zwiększenie wśród rodziców, nauczycieli oraz wychowawców świadomości potencjału nowych usług oraz środków czyniących te usługi bezpiecznymi dla małoletnich, szczególnie poprzez alfabetyzację medialną lub programy edukacji medialnej oraz na przykład poprzez ciągłe szkolenia w ramach edukacji szkolnej,
  - b) działań ułatwiających, w stosownych i koniecznych przypadkach, identyfikację wysokiej jakości treści i usług przeznaczonych dla małoletnich i dostęp do nich, m.in. poprzez zapewnienie środków dostępu w instytucjach szkolnictwa i w miejscach publicznych,
  - c) działań mających służyć szerszemu informowaniu obywateli o możliwościach oferowanych przez Internet;

przykłady możliwych działań dotyczących alfabetyzacji medialnej są przedstawione w załączniku II;

- 3) promowanie odpowiedzialnej postawy ze strony osób z branży, pośredników i użytkowników nowych środków komunikowania, takich jak Internet, poprzez:
  - a) zachęcanie przemysłu usług audiowizualnych i internetowych usług informacyjnych, bez naruszania wolności wypowiedzi lub prasy, do unikania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, we wszystkich usługach audiowizualnych i internetowych usługach informacyjnych oraz do zwalczania wszelkiej dyskryminacji tego rodzaju;
  - b) zachęcanie do czujności i zgłaszania stron uważanych za nielegalne, bez uszczerbku dla dyrektywy 2000/31/WE;
  - c) opracowanie kodeksu postępowania we współpracy z osobami z branży i organami regulacyjnymi na poziomie krajowym i wspólnotowym;
- 4) propagowanie środków służących zwalczaniu wszelkich nielegalnych działań w Internecie szkodliwych dla małoletnich oraz uczynienie z Internetu dużo bezpieczniejszego środka przekazu; należy rozważyć między innymi następujące środki:
  - a) przyjęcie znaku jakości przeznaczonego dla dostawców usług, dzięki czemu użytkownicy będą mogli z łatwością sprawdzić, czy dany dostawca przestrzega kodeksu postępowania;
  - b) ustanowienie odpowiednich środków służących zgłaszaniu nielegalnych lub podejrzanych działań w Internecie.

II. Aby przemysł usług audiowizualnych oraz internetowych usług informacyjnych, a także inne zainteresowane strony:

- 1) opracowały pozytywne środki służące małoletnim, łącznie z inicjatywami ułatwiającymi im szerszy dostęp do usług audiowizualnych oraz internetowych usług informacyjnych przy jednoczesnym unikaniu treści potencjalnie szkodliwych, na przykład poprzez stosowanie systemów filtrowania. Takie środki mogłyby obejmować harmonizację realizowaną poprzez współpracę pomiędzy organami regulującymi, samoregulującymi i współregulującymi w państwach członkowskich, oraz poprzez wymianę wzorców postępowania dotyczących takich kwestii jak system wspólnych symboli opisowych i komunikatów ostrzegawczych określających kategorię wiekową lub wskazujących na aspekt treści będący przyczyną danego ograniczenia wiekowego, co pomogłoby użytkownikom w ocenie treści usług audiowizualnych i internetowych usług informacyjnych. Mogłoby to odbywać się na przykład poprzez działania wyszczególnione w załączniku III;
- 2) zbadały możliwość stworzenia filtrów, które blokowałyby w Internecie przepływ materiałów naruszających godność ludzką;
- 3) opracowały środki, które przyczyniłyby się do zwiększonego stosowania systemu oznaczania treści materiałów rozpowszechnianych poprzez Internet;
- 4) rozważyły skuteczne metody unikania i zwalczania dyskryminacji z uwagi na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię i przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w usługach audiowizualnych oraz internetowych usługach informacyjnych oraz propagowały zróżnicowany i realistyczny obraz umiejętności i potencjału mężczyzn i kobiet w społeczeństwie.

PRZYJMUJĄ DO WIADOMOŚCI, ŻE KOMISJA:

- 1) zamierza, w związku z wieloletnim wspólnotowym programem propagowania bezpiecznego użytkowania Internetu i nowych technologii internetowych na lata 2005-2008, wspomagać działania informacyjne wykorzystujące wszelkie środki przekazu, skierowane do obywateli w całej Europie, w celu informowania społeczeństwa o korzyściach i ewentualnych zagrożeniach związanych z Internetem, sposobach odpowiedzialnego i bezpiecznego używania sieci, składania skarg i stosowania kontroli rodzicielskiej. Specjalne kampanie mogłyby być skierowane do określonych grup docelowych, np. szkół, stowarzyszeń rodziców i użytkowników;
- 2) zamierza zbadać możliwość wprowadzenia bezpłatnego europejskiego numeru telefonicznego lub poszerzenia zakresu istniejących usług w celu zapewnienia użytkownikom Internetu pomocy polegającej na kierowaniu ich do dostępnych mechanizmów składania skarg i do zasobów informacyjnych oraz udostępnienia rodzicom informacji na temat skuteczności programów filtrujących;
- 3) zamierza rozpatrzyć możliwości udzielenia wsparcia na rzecz stworzenia ogólnej nazwy domeny drugiego poziomu zarezerwowanej dla stron podlegających stałemu monitorowaniu, które zobowiązałyby się do poszanowania małoletnich i ich praw takich jak .KID.eu;
- 4) kontynuuje ciągły i konstruktywny dialog z organizacjami dostawców treści, organizacjami konsumentów i wszystkimi zainteresowanymi stronami;
- 5) zamierza ułatwiać i wspierać tworzenie sieci przez organy samoregulujące oraz wymianę doświadczeń między nimi, w celu dokonania oceny skuteczności kodeksów postępowania i rozwiązań opartych na samoregulacji, tak by zapewnione zostały możliwie najwyższe standardy ochrony małoletnich;

- 6) zamierza przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w oparciu o informacje udzielone przez państwa członkowskie, sprawozdanie z wdrożenia dotyczące skuteczności środków wymienionych w niniejszym zaleceniu oraz dokonać przeglądu tego zalecenia w przypadku i w momencie gdy powstanie taka potrzeba.

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

ORIENTACYJNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE WDRAŻANIA, NA SZCZEBLU KRAJOWYM, ŚRODKÓW W PRAWIE KRAJOWYM LUB PRAKTYCE KRAJOWEJ SŁUŻĄCYCH ZAPEWNIENIU PRAWA DO ODPOWIEDZI LUB RÓWNOWAŻNYCH ŚRODKÓW W ODNIESIENIU DO MEDIÓW INTERNETOWYCH

Cel: wprowadzenie w prawie krajowym lub w praktyce krajowej państw członkowskich środków służących zagwarantowaniu prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków w odniesieniu do mediów internetowych, z należyтым uwzględnieniem ich przepisów krajowych i konstytucyjnych oraz z zastrzeżeniem możliwości dostosowywania sposobu stosowania tych środków do specyfiki poszczególnych mediów.

Termin „media” odnosi się do wszelkich środków przekazu służących publicznemu rozpowszechnianiu przez Internet zredagowanych informacji w formie gazet, czasopism, wiadomości radiowych i telewizyjnych oraz internetowych serwisów informacyjnych.

Bez uszczerbku dla innych przepisów prawa cywilnego, administracyjnego lub karnego przyjętych przez państwa członkowskie, każdej osobie fizycznej lub prawnej – bez względu na narodowość – której uzasadnione interesy, w szczególności – ale nie tylko – reputacja i dobre imię zostały naruszone przez stwierdzenie faktów w publikacji lub przekazie, powinno przysługiwać prawo do odpowiedzi lub do podjęcia równoważnych środków. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby faktyczne korzystanie z prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków nie było utrudnione wskutek zastrzeżenia nieuzasadnionych warunków.

Prawo do odpowiedzi lub równoważnych środków powinno być stosowane w odniesieniu do mediów internetowych podlegających jurysdykcji danego państwa członkowskiego.

Państwa członkowskie powinny podjąć środki niezbędne dla wprowadzenia prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków oraz określić procedurę postępowania przy korzystaniu z nich. W szczególności należy zapewnić właściwy termin oraz procedury, które zagwarantują osobom fizycznym lub prawnym mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim odpowiednie skorzystanie z prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków.

Prawo do odpowiedzi może zostać zagwarantowane nie tylko poprzez środki legislacyjne, lecz również poprzez środki z zakresu współregulacji lub samoregulacji.

Prawo do odpowiedzi stanowi szczególnie właściwy środek w środowisku internetowym, zważywszy na możliwość natychmiastowego skorygowania zakwestionowanych informacji i techniczną łatwość, z jaką można zamieszczać odpowiedzi zainteresowanych osób. Odpowiedź powinna jednak zostać zamieszczona w odpowiednim terminie po złożeniu uzasadnionego żądania oraz w czasie stosownym dla publikacji lub przekazu, którego dotyczy, i we właściwy dla nich sposób.

Powinny zostać określone procedury, dzięki którym spory dotyczące korzystania z prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków będą mogły zostać rozpatrzone przez sądy lub podobne niezależne organy.

Żądanie umożliwienia skorzystania z prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków może zostać odrzucone, jeśli wnioskodawca nie ma uzasadnionego interesu w publikacji takiej odpowiedzi lub gdyby odpowiedź stanowiła czyn karalny, mogła narazić dostawcę treści na odpowiedzialność cywilną lub przekroczyć standardy przyzwoitości życia publicznego.

Prawo do odpowiedzi nie narusza innych środków dostępnych osobom, których godność, honor, reputacja lub prywatność zostały naruszone przez media.

ZAŁĄCZNIK II

Przykłady możliwych działań dotyczących alfabetyzacji medialnej

- a) stałe kształcenie nauczycieli i wychowawców – w powiązaniu ze stowarzyszeniami ochrony dzieci – w zakresie korzystania z Internetu w ramach edukacji szkolnej, tak by utrzymywać świadomość możliwych zagrożeń niesionych przez Internet, w szczególności w odniesieniu do czatów i forów;
- b) wprowadzenie specjalnego szkolenia na temat Internetu skierowanego do dzieci od wczesnego wieku, którego częścią byłyby sesje otwarte dla rodziców;
- c) włączenie do szkolnych planów nauczania i programów alfabetyzacji medialnej zintegrowanego podejścia edukacyjnego celem dostarczenia informacji o odpowiedzialnym korzystaniu z Internetu;
- d) organizowanie skierowanych do obywateli krajowych kampanii, z wykorzystaniem wszelkich środków komunikacji, celem dostarczenia informacji o odpowiedzialnym korzystaniu z Internetu;
- e) dystrybucja materiałów informacyjnych na temat zagrożeń związanych z Internetem („jak bezpiecznie korzystać z Internetu”, „jak filtrować niepożądane wiadomości”) i stworzenie infolinii przeznaczonych do przyjmowania zgłoszeń lub skarg dotyczących szkodliwych lub nielegalnych treści;
- f) odpowiednie środki w celu zakładania lub poprawy skuteczności infolinii, mające ułatwić składanie skarg i umożliwiać zgłaszanie szkodliwych lub nielegalnych treści.

ZAŁĄCZNIK III

Przykłady możliwych działań ze strony danego przemysłu i zainteresowanych stron na rzecz małoletnich:

- a) systematyczne dostarczanie użytkownikom, którzy wykupują usługę u dostawcy dostępu efektywnego, łatwego do zaktualizowania i prostego w obsłudze systemu filtrowania;
- b) oferowanie dostępu do serwisów skierowanych specjalnie do dzieci, posiadających system automatycznego filtrowania obsługiwany przez dostawców dostępu i operatorów telefonii komórkowej;
- c) wprowadzanie zachęt do dostarczania regularnie aktualizowanych opisów dostępnych stron, dzięki czemu klasyfikacja stron i ocena ich treści byłaby prostsza;
- d) umieszczanie na stronach wyszukiwarek bannerów, które zwracałyby uwagę użytkowników na dostępność zarówno informacji dotyczących odpowiedzialnego korzystania z Internetu jak również infolinii.
